

El dret a la felicitat i la política

El dret a la felicitat és difícil de configurar. S'ha bromejat sobre la seua incorporació a la Declaració d'Independència dels EUA —en realitat, al que es refereix és a l'establiment d'un govern que garanteixi «les majors probabilitats de proporcionar-li la seva [dels homes] seguretat i felicitat»—, però en els darrers 40 anys no s'ha deixat d'investigar sobre el benestar individual i dels pobles. Podríem dir, amb Baruch Spinoza: «Vaig provar de no riure'm de les actuacions humanes, de no plorar-les, de no odiar-les, sinó de comprendre-les».

S'ha relacionat la felicitat amb la renda, la salut i l'esperança de vida, amb la integració social i laboral, amb la manera de gestionar el temps... Luca i Francesco Cavalli-Sforza, dos científics italians autors d'un llibre titulat *La ciència de la felicitat*, van arribar a la conclusió que la de la felicitat és, finalment, una ciència personal, bo i admetent que les grans causes socials d'infelicitat tenen més a veure amb el resultat de les accions humanes i amb les circumstàncies de la vida, que no amb la genètica: «La felicitat, cal inventar-la. Com altres creacions i aspiracions humanes [...] la felicitat no és una cosa que existeix en algun lloc i que cal descobrir. És alguna cosa que tan sols existeix si algú la fa existir...».

Segons Aristòtil, fer felices les persones ha de ser la finalitat de la política que persegueix el bé suprem. Per contra, vivim temps de decepció amb la política, amb les institucions i amb els partits, i sembla com si no només la política no ens fes feliços, sinó que cada dia ens entristís més. Malgrat tot el que diem sobre la política i encara que allò

que políticament s'esdevé ens faci infeliços, precisament aquesta decepció subratlla la dimensió col·lectiva del concepte felicitat. Justament quan la política ens fa desgraciats ens adonem, encara més, que la felicitat té una dimensió política i no és exclusivament individual.

És per això que finalment no ens pot semblar excessivament idealista la pretensió d'Aristòtil si tenim en compte que la nostra sociabilitat, que no és únicament cultural, sinó també biològica, fa molt difícil que ens puguem realitzar sense els altres i sense les institucions humanes. Això atorga a la política un enorme poder sobre les nostres vides i sobre el nostre grau de felicitat i la converteix en un risc per al nostre benestar, però també en una de les forces més poderoses, a l'hora d'obrir oportunitats d'autorealització, de creixement i de realització per a cada individu i per al conjunt de les societats i de la Humanitat. ◀

Miquel Pueyo
Patró de la Fundació Josep Irla
i professor de Periodisme i Comunicació Audiovisual de la UdL
www.miquelpueyo.cat